

12 Ιανουαρίου 2017

Γιατί τα παιδιά μπαίνουν νωρίτερα στην εφηβεία;

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

από μερικές δεκαετίες οι αλλαγές της εφηβείας ήταν ένα θέμα που απασχολούσε την οικογένεια στα γυμνασιακά χρόνια του παιδιού, σήμερα “χτυπά” πολύ νωρίτερα την πόρτα μας και σε ορισμένες περιπτώσεις ανησυχεί γονείς και ειδικούς.

Η εφηβεία, αλλιώς ήβη, είναι η πιο συναρπαστική ηλικία του ανθρώπου κατά την οποία το ανώριμο σεξουαλικά παιδί μεταμορφώνεται σε ώριμο ενήλικα. Σήμερα συχνότερα από ποτέ τα παιδιά μπαίνουν νωρίτερα στην εφηβεία, για λόγους που στην πλειοψηφία τους είναι άγνωστοι. Σύμφωνα με έρευνες που έχουν δημοσιευτεί στις ΗΠΑ φαίνεται πως παίζουν σημαντικό ρόλο η αλλαγή στη διατροφή αλλά και τα εξωτερικά ερεθίσματα που προκαλούν πρόωρη ωρίμανση των παιδιών. Η πρώιμη εφηβεία ωστόσο, αν την τοποθετήσουμε αυστηρά στον ιατρικό της όρο και όχι όπως τη χρησιμοποιούμε στην καθημερινότητά μας για τους προεφήβους, είναι μια κατάσταση που χρειάζεται ιατρική διερεύνηση προτού καταλήξει ο ειδικός πως δεν κρύβεται κάποιο πρόβλημα υγείας πίσω από αυτή. Υπάρχουν βέβαια και οι φυσιολογικές αποκλίσεις στην αρχή της εφηβείας που δίνουν μεγάλο χρονικό περιθώριο και στις περισσότερες περιπτώσεις καλύπτουν και αυτό που συζητώντας μεταξύ μας ονομάζουμε πρώιμη εφηβεία.

Η αρχή της εφηβείας

Στο 95% των αγοριών η εφηβεία εμφανίζεται μεταξύ 9 - 14 χρόνων, ενώ στα κορίτσια ένα χρόνο νωρίτερα, μεταξύ 8 και 13 χρόνων. Ανεξάρτητα από την ηλικία που θα ξεκινήσει η εμφάνιση και η πρόοδος των σημείων της εφηβείας είναι η ίδια. Τα πιο χαρακτηριστικά σημάδια της έναρξης της εφηβείας, είτε φυσιολογικής είτε πρώιμης, είναι:

- Εφηβαρχή. Πρόκειται για την εμφάνιση τριχοφυΐας στο εφήβαιο ή και στις μασχάλες. Ως σημάδι πρώιμης εφηβείας, είναι συχνότερη στα κορίτσια. Σε αυτή την περίπτωση είναι απαραίτητο το παιδί να ελεγχθεί ορμονολογικά.
- Γυναικομαστία της εφηβείας. Περίπου 40% των αγοριών από 10 - 16 ετών, μερικές φορές και μεγαλύτερα, εμφανίζουν παροδική γυναικομαστία, η οποία είναι συχνότερη στα αγόρια με παχυσαρκία. Είναι συνήθως αμφοτερόπλευρη και στο μεγαλύτερο ποσοστό υποχωρεί μέσα στα επόμενα τρία χρόνια. Έξι μήνες τουλάχιστον πριν τη γυναικομαστία εμφανίζεται τρίχωση στο εφήβαιο και διόγκωση των όρχεων. Εάν η γυναικομαστία είναι μεγάλη και επιμένει μπορεί να γίνει χειρουργική επέμβαση.
- Εμμηναρχή. Είναι πολύ πιο σπάνια ως σημάδι πρώιμης ήβης και θυμίζει προχωρημένο στάδιο εφηβείας. Συνήθως εμφανίζεται μετά από 1,5 - 2,5 χρόνια αφού παρουσιαστούν τα πρώτα σημάδια της εφηβείας.

Τι συμβαίνει στην πρώιμη εφηβεία

Πρώιμη θεωρείται η ήβη που θα εμφανιστεί πριν τα χρονικά όρια που θεωρούνται φυσιολογικά. Η πρώιμη εφηβεία διακρίνεται σε αληθή ή κεντρική, η οποία είναι

εξαρτώμενη από τις γοναδοτροπίνες (ορμόνες που σχετίζονται με την ενεργοποίηση του υποθαλάμου, της υπόφυσης και των γονάδων) και σε ψευδή ή περιφερική, που είναι μη εξαρτώμενη από τις ορμόνες αυτές. Η συχνότητα της αληθούς πρώιμης ήβης υπολογίζεται σε μια περίπτωση ανά 5 - 10,000 και είναι συχνότερη στα κορίτσια. Στη μορφή αυτή έχουμε πρώιμη ενεργοποίηση των ορμονών και του κεντρικού νευρικού συστήματος. Στο 80% αυτών των περιπτώσεων η πρώιμη εφηβεία είναι ιδιοπαθής, δηλαδή δεν γνωρίζουμε την αιτιολογία της. Στα αγόρια η άγνωστη αιτιολογία της πρώιμης ήβης ισχύει στο 50% των περιπτώσεων. Στα κορίτσια σπάνια η πρώτη εκδήλωση της πρώιμης εφηβείας μπορεί να είναι η εμμηνορρυσία. Συνήθως οι γονείς παρατηρούν πρώιμη θηλαρχή, δηλαδή διόγκωση του στήθους στα κορίτσια μικρότερα των 8 ετών χωρίς να υπάρχουν άλλα σημεία ήβης. Στα αγόρια το πρώτο σημάδι είναι η αύξηση των όρχεων, που μπορεί να συνοδεύεται και από τριχοφυΐα της περιοχής των γεννητικών οργάνων. Επιβάλλεται σε κάθε περίπτωση, εφόσον οι γονείς αντιληφθούν κάποια αλλαγή στο παιδί νωρίτερα από την αναμενόμενη ημερομηνία, να γίνει ιατρικός έλεγχος, πλήρης οφθαλμολογική εξέταση για έλεγχο του βυθού των ματιών, μαγνητική τομογραφία και να ελεγχθεί το παιδί για άλλες νευρολογικές εκδηλώσεις.

Πηγή: capital.gr